

ПРОГРАМ ОБУКЕ**за полагање испита за добијање Лиценце за израду процене ризика од катастрофа и плана заштите и спасавања****ЦИЉ ОБУКЕ**

Обука полазника има за циљ стицање или подизање нивоа знања из области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и знања потребних за израду процене ризика и планова заштите и спасавања, у складу са прописима који третирају ова питања, уједначавање и стандардизацију њиховог рада на целој територији Републике Србије.

Обука треба да обезбеди лакшу, доследну и уједначену примену одредаба Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, пружи основне смернице за израду процене ризика од катастрофа и планова заштите и спасавања, односно смернице за прецизно идентификовање и процену ризика од катастрофа, јасно одређивање превентивних и оперативних мера реаговања и носиоца реализације задатака заштите и спасавања људи и добара од последица катастрофа, а у циљу ефикасног управљања ванредним ситуацијама и организованог одговора на катастрофе.

ТРАЈАЊЕ ОБУКЕ

Обука за потребе полагања испита за лиценцу за израду процене ризика од катастрофа и плана заштите и спасавања се организује у трајању од минимум 4 дана, и минимум 32 часа.

ДУЖНОСТИ И ПРАВА ПРАВНИХ ЛИЦА КОЈА ОРГАНИЗУЈУ И СПРОВОДЕ ОБУКУ

Обуку за полагање посебног стручног испита за израду процене ризика од катастрофа и плана заштите и спасавања организују и спроводе привредна друштва, односно друга правна лица која су овлашћена за организовање и спровођење ове обуке од стране Министарства унутрашњих послова.

Овлашћено правно лице за организовање и спровођење обуке је дужно да, у складу са Законом, обезбеди одговарајуће кадровске и материјално-техничке услове за организацију и спровођење обуке.

ДИНАМИКА ОБУКЕ

Обука се спроводи теоретски (предавања) и практично (вежбе, радионице) према утврђеном програму, а консултативне и друге начине обуке према плановима и терминима које утврђују извођачи обуке.

Час траје 45 минута и број часова обуке не сме бити већи од осам часова на дан.

Часови могу бити повезани у двочас, са одмором од најмање 10 минута.

Програм обуке састоји се од три наставне теме, подељене на наставне јединице и са одређеним минималним бројем часова по наставним темама.

редни број	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Наставних часова		
			теоретских	практичних	укупно
1.	СИСТЕМ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА		4		
1.1	НОРМАТИВНО ПРАВНИ ОКВИР				
1.1.1	закони	Устав, Закон о министарствима, Закон о локалној самоуправи, Закон о водама			
1.1.2	закон	Закон о смањењу ризика и управљању ванредним ситуацијама			
1.1.3	Подзаконски прописи	Подзаконски прописи на основу Закона о смањењу ризика и управљању ванредним ситуацијама			
1.2	СУБЈЕКТИ И СНАГЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА				
1.2.1	Надлежности министарства унутрашњих послова				
1.2.2	Надлежност министарстава и органа државне управе				
1.2.3	Надлежност аутономне покрајине				
1.2.4	Надлежност јединица локалне самоуправе				
1.2.5	Права и дужности привредних				

	друштва и других правних лица				
1.2.6	Субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање				
1.2.7	Обавезе правних лица која обављају одређене делатности				
1.2.8	Права и обавезе удружења, хуманитарних организација и високошколских установа				
1.2.9	Права и дужности грађана				
1.2.10	Субјекти и снаге система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, Субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање				
1.3	РУКОВОЂЕЊЕ ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА				
1.3.1	Нивои проглашења и укидања ванредних ситуација Штабови за ванредне ситуације – начин организовања				
1.3.2	Састав штабова за ванредне ситуације				
1.3.3	Опште надлежности штаба за ванредне ситуације				
1.3.4	Републичког штаб за ванредне ситуације				
1.3.5	Покрајински штаб за ванредне ситуације Окружни штаб за ванредне ситуације				
1.3.6	Штаб за ванредне ситуације јединице локалне самоуправе				
1.3.7	Штаб за ванредне ситуације градске општине				
1.3.8	Рано упозоравање, обавештавање и узбуњивање				
1.3.9	Служба 112				
1.3.10	Систем јавног				

	узбуњивања				
1.3.11	Јединствени европски број за хитне службе 112				
2.	ПРОЦЕНА РИЗИКА ОД КАТАСТРОФА		6	8	14
2.1	Консултације и комуникација	Поступак организовања и спровођења овог процеса на локалном, покрајинском и националном нивоу – објаснити начин одређивања учесника у процесу израде процене, одређивање носиоца израде процене и улога органа јединица локалне самоуправе, органа државне управе, научних установа и привредних друштава			
2.2	Одређивање контекста	Шта се подразумева под одређивањем контекста, ко организује активности и ко дефинише учеснике?			
2.3	Мониторинг ризика	Шта подразумева мониторинг ризика и зашто је битан за процену ризика, шта се постиже са мониторингом и ко га спроводи			
2.4	Утврђивање ризика	Шта подразумева утврђивање ризика, зашто се спроводи и ко га врши?			
2.5	Процена ризика	Шта се утврђује са проценом ризика? – шта треба да садржи процена ризика?			
2.6	Анализа ризика	Шта је анализа ризика и када се врши?			
2.7	Евалуација ризика и поступање са ризиком	Објаснити појам – објаснити за које ризике се врши поступање (третман) са ризиком, значај мера које се предузимају у поступању са ризиком са ризиком			
2.8	Положај и карактеристике територије за коју се израђује процена ризика	– Објаснити за које параметре се ради овај део процене и објаснити сваки од следећих параметара: – Географски положај територије; – Хидрографске карактеристике територије; – Метеоролошко-климатске карактеристике; – Демографске карактеристике; – Пољопривреда; – Материјална и културна добра			
2.9	Критична инфраструктура	– Шта је критична инфраструктура, које области и који објекти у тим областима представљају критичну инфраструктуру?			
2.10	Садржај процене ризика	Садржај по нивоима (национални, локални и ниво привредног друштва и другог правног лица)			
2.11	Идентификација опасности	Како се врши идентификација опасности и шта подразумева? – навести поједине параметре на основу којих се врши идентификација опасности за сваку конкретну опасност (земљотреси, поплаве, клизишта, екстремне временске неприлике.....)			
2.12	Смернице за израду сценарија	Објаснити шта је сценарио и шта садржи; како се ради и шта мора да има у себи и које услове мора да задовољи?			
2.13	Смернице за израду процене ризика	Шта је процена ризика и шта се њом постиже и сагледава?			
2.14	Које су штићене вредности	Који су критеријуми за сваку штићену вредност?			
2.15	Процена вероватноће	Како се одређује вероватноћа – објаснити табелу за исказивање вероватноће у смислу квалитативног одређивања категорија вероватноће преко учесталости			
2.16	Процена последица	Објаснити начин исказивања последица по штићене вредности преко табела са нивоима			

		величине последица; и критеријумима за одређивање последица			
2.17	Нивои ризика-	Одређивање нивоа и прихватљивости ризика			
2.18	Матрице ризика	Како се израђују матрице ризика, шта се постиже матрицама и објаснити који су нивои ризика и нивои последица			
2.19	Мулти ризик	Шта је мулти ризик и шта обухвата?			
2.20	Третман ризика	Шта се подразумева под третманом ризика? – које су оперативне а које превентивне мере које се предузимају у третману ризика			
2.21	Карте ризика	Зашто се раде карте и шта се на њима уноси?			
3.	ПЛАН ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА		6	8	14
3.1	План заштите и спасавања – појам, основне одредбе				
3.1.1	Појам, нивои и носиоци израде планова заштите и спасавања				
3.1.2	Садржај планова заштите и спасавања	– Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, – субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање, – других носилаца израде			
3.1.3	Поступак у вези давања сагласности на планове заштите и спасавања	Обавезе субјеката у процесу добијања сагласности на план заштите и спасавања; надзор, управни поступак			
3.1.4	Подаци из Процене ризика као полазиште за израду плана заштите и спасавања, сценарија				
3.2	Методологија израде плана заштите и спасавања (на основу репрезентативног сценарија)				
3.2.1	Рано упозоравање и приправност (спремност)	– Организација и функционисање раног упозоравања, обавештавања и узбуњивања, – субјекти система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама одговорни за предузимање мера приправности, – мере приправности (спремности) и поступци њиховог спровођења, – начин пријема и преношења наређења за предузимање мера приправности – спремности, – начин комуникације и извештавања надлежних органа и служби			
3.2.2	Мобилизација и активирање	– Активирање штабова за ванредне ситуације, стручно-оперативних тимова, органа државне управе и локалне самоуправе, субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање и повереника цивилне заштите, – мобилизација јединица цивилне заштите			
3.2.3	Заштита и спасавање по опасностима (општи и посебни	– заштите и спасавања од поплава, – заштите и спасавања у случају земљотреса, – заштите и спасавања од одрона, клизишта и ерозија,			

	прилози по опасностима)	– заштите и спасавања од шумских пожара и других пожара на отвореном, – заштите и спасавања од екстремних временских падавина (непогода)			
3.2.4	Мере цивилне заштите (општи и посебни прилози по мерама цивилне заштите)	– евакуација, – склањање, – збрињавање угрожених и настрадалих, – прва и медицинска помоћ, – асанација терена			
3.2.5	Употреба снага и субјеката заштите и спасавања	– преглед ангажовања оперативних снага, – телекомуникационо обезбеђење, – обезбеђење, дистрибуција и расподела горива, воде и хране, – организација смештаја оперативних снага, – организација здравствене заштите припадника оперативних снага, – вођење карте угроженог подручја са подацима о деловању оперативних снага, – финансијски аспекти ангажовања оперативних снага			

ЛИТЕРАТУРА

1. Устав Републике Србије
2. Закон о смањењу ризика и управљању ванредним ситуацијама
3. Закон о министарствима
4. Закон о локалној самоуправи
5. Закон о водама
6. Упутство о методологији за израду процене угрожености од елементарних непогода и других несрећа и планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама
7. Сва подзаконска акта на основу Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама.